

NENĀ• KRYSA JAKO KRYSA

ĀĀEtrtek, 13 leden 2022

TOHLE JE NĀŠCO ĀŠĀ½ASNĀ%HO. Ale napĀ™ed pĀĵr "fĀĵdnĀ-ch" informacĀ-: Krysa obrovskĀĵ neboli kĀ™eĀ•komyĀĵ gaml urostlĀ½ hlodavec, kterĀ½ mĀ-Ā¾e dorĀ-stat aĀ¾ velikosti koĀ•ky. Hlava s tĀlem mĀĀ™Ā- 25 Ā€ 45 cm, ocas je dlouhĀ½ a samci mohou vĀĀ¾it aĀ¾ 2,5 kilogramu. S kryсами jsou pĀ™Ā-buznĀ© jen vzdĀĵlenĀĵ, neboĀŕ majĀ- vĀ½raznĀ© IĀ-cnĀ- tonimĀ¾ byly pova¾ovĀĵny za kĀ™eĀ•ky. Jsou to vĀĵeĀ¾ravci, Ā¾ivĀ- se jak rostlinami, tak drobnĀ½mi Ā¾ivoĀ•ichy. V pĀ™Ā nemajĀ- pĀ™irozenĀ©ho nepĀ™Ā-tele.

HodnĀĵ se pouĀ¾Ā-vajĀ-

i k hledĀĵnĀ- min dĀ-ky jejich vytĀ™Ā-benĀ©mu Ā•ichu. Z tĀ©hoĀ¾ dĀ-vodu se pouĀ¾Ā-vajĀ- pĀ™mi analĀ½ze osob infikovanĀ½ch TBC.

K jejich vĀ½cviku k vyhledĀĵvĀĵnĀ- min a tuberkulĀ¾y byla v Tanzanii uĀ¾ v roce 1998 zalo¾ena organizace APOPO,

podporovanĀĵ belgickou

vĀĵdou a Ā¾enevskĀ½m centrem pro humanitĀĵrnĀ- odminovĀĵnĀ- GICHD (Geneva International Centre for Humanitarian Demining). VĀ½cvik hlodavcĀ k

vyhledĀĵvĀĵnĀ- nĀĵĵlapnĀ½ch min a nevybuchlĀ© munice trvĀĵ obvykle rok a z vĀ-Ā™ata po

jeho absolvovĀĵnĀ- obdrĀ¾Ā- certifikĀĵt. PrĀĵce, kterĀĵ by Ā•lovĀĵku s detektorem kovu

trvala Ā•tyĀ™mi dny, kryskĀĵkovi zabere zhruba pĀĵ hodiny. Krysy totiĀ¾ ignorujĀ- rĀ-znĀ© kovovĀ©

Ā•lomky a vyhledĀĵvĀĵ- miny rychleji neĀ¾ Ā•lovĀĵk. Jakmile na nĀĵjakou narazĀ-,

upozornĀ- na ni svĀ©ho Ā•lovĀĵka, kterĀ½ je doprovĀĵzĀ-.

V lednu 2022 zemĀ™ela

nejstateĀ•nĀĵĀĵĀ- a nejslavnĀĵĀĵĀ- z tĀĵchto krysy Ā€ krysĀ- sameĀ•ek Magawa (narozen

2014), kterĀ½ zachrĀĵnil stovky, Ā•i moĀ¾nĀĵ tisĀ-ce lidskĀ½ch Ā¾ivotĀ. Magawa proĀ•enichal

v KambodĀ¾i za svou pĀĵiletou kariĀ©ru okolo 225 tisĀ-c metrĀ- Ā•tvereĀ•nĀ-ch (zhruba

42 fotbalovĀ½ch hĀ™miĀĵ) a odhalil 71 nĀĵĵlapnĀ½ch min a 38 kusĀ- nevybuchlĀ© munice. Za tyto jeho sluĀ¾by a stateĀ•nĀ-

dostal jako prvĀ- krysa vĀĵbec i vyznamenĀĵnĀ- za odvahu a

oddanost.

NĀĵĵlapnĀ© miny jsou v KambodĀ¾i pozĀ- statkem bojĀ- mezi

RudĀ½mi Khmery, vĀĵdou a dalĀĵĀ-mi aktĀ©ry zejmĀ©na v 70. a 80. letech minulĀ©ho

stoletĀ-. Od roku 1979 tam vĀ½buĀĵniny zabily nebo zranily pĀ™es 64 tisĀ-c lidĀ-.

Tenhle druh patĀ™Ā- k vzĀĵcnĀĵ chovanĀ½m.

V EvropĀĵ je chovĀĵn pĀ™ibliĀ¾nĀĵ jen v deseti zoologickĀ½ch zahradĀĵch.

Z

Ā•eskĀ½ch ZOO jej v zĀĵĀ™Ā- 2019 zĀ-skala ZOO Praha od soukromĀ©ho chovatele, a to v

poĀ•tu dvou samcĀ- a dvou samic.

Ā€! takovĀ½

je to mrĀ-avĀ½

a tak

obrovskou službu to lidem dělá!

D@NIELA